

Hodnocení školitelky

Jana Macurová

Теоретические аспекты учебника чешского языка для украинцев (уровень A1 CEFR)

Disertační práce

Hodnocení studia.

Mgr. Jana Macurová studovala v denním doktorandském studiu v letech 2010-2013, poté přestoupila do kombinovaného studia. Tento přechod ale z hlediska plnění povinností a podílu Mgr. Macurové na práci doktorského semináře a úkolů na katedře nebyl nikterak patrný.

Studentka je jednou z nejpilnějších studentů oboru Slovanské filologie (viz množství splněných povinností – obávám se, že i ona byla jedním z důvodů, proč oddělení vědy omezilo zapisování studijních povinností na minimum určené studijním plánem, neboť počet nezbytných kreditů, dokud se udělovaly, překročila, tuším trojnásobně). Podílela se na grantu GA UK Chyby Rusů, Ukrajinců a Poláků v češtině a zejména na grantu GA ČR, v jehož rámci vykonávala výzkumnou a vědeckou práci, která daleko překračuje rámec ISP. Byla organizačním motorem výjezdních zasedání doktorského semináře, iniciátorkou řady kolektivních vystoupení na odborných fórech, mezinárodních konferencích a řady dalších aktivit semináře. Poslední dva roky s velkým úspěchem externě vyučuje rusistické předměty na Univerzitě Jana evangelisty Purkyně. Tyto zkušenosti prohloubily výrazně kvalitu její práce nad vlastním disertačním projektem. Vysoce oceňuji soustavnost a pečlivost její práce. Velmi si vážím hloubavého přístupu, zodpovědnosti, samostatnosti a koncepčnosti postupu v jakkoli práci, jíž se chopila. Její obětavost v týmové práci je nenahraditelnou hodnotou, její spolehlivost je výhodou pro každého spolupracovníka.

Stanovisko k předkládané práci

Mgr. Macurová volila téma svého disertačního projektu především srdcem. Její péče o to, aby Ukrajinci, dospělí zájemci, kteří se potřebují naučit česky pro ryze praktické účely, měli z čeho studovat češtinu je příkladem promyšleného rozvíjení mezikulturní komunikace, pěstované ještě daleko předtím, než se ke studiu přihlásila (spolupráce s časopisem Porohy).

Realizace projektu je však provedena rozumem. Autorka se soustředila na problémy výuky blíže příbuzného jazyka se zaměřením na výuku mimo prostředí rodilých mluvčích, na specifickou počáteční etapu osvojení cizího jazyka, na autonomní učení a jeho perspektivy z hlediska lingvodidaktiky. Tato kombinace není v odborné literatuře prozkoumána, vlastně vůbec v této komplexnosti, ale dostatečně ani v jednotlivostech (např. didaktika autonomního učení se),

v páru ukrajinština – čeština pak v teoretické rovině není publikováno prakticky nic. V tomto je předkládaná práce velmi inovativní a originální.

Autorka přistupuje k tématu velmi zeširoka ze tří perspektiv: 1) teorie učebnic, jazykových učebnic, učebnic blízce příbuzného jazyka; 2) teorie vyučování cizího jazyka (vrcholící v evropské literatuře vytvořením SERRJ), vyučování blízce příbuzného jazyka, zejména přístupů k jazyku (analýza cílové skupiny: rodná jazyk, věk, pohlaví, vzdělání, znalost dalších jazyků, motivace; včetně popisu ukrajinojazyčné menšiny v ČR, principy redukce a komprese ve výuce atd.); 3) teorie jazykového kontaktu z hlediska strukturního a komunikačního (interference, kompenzace atd.)

Autorka systematicky rozpracovává potřebné aspekty takto profilované výuky v každém segmentu od nejobecnějších otázek až ke konkrétním aspektům. Musím přiznat, že strukturovanost, uspořádanost, úplnost úvah, zohlednění i nejmenších problémů jednotlivých aspektů tvorby učebnice je nevídaný. Podobně rozsah použité literatury je silně nadprůměrný, fakt, že se stejnou lehkostí používá jak literatury slavistické, tak západní, teoretické je standardem doposud jen zřídka vídaným. Cenné na tomto přístupu je to, že autorka důsledně, v postupných krocích dospívá na základě studia sekundární literatury k závěrům, které postupně kombinuje a zobecňuje a posléze z nich vyvozuje východiska a principy pro svá vlastní řešení.

Z tohoto hlediska jsou didakticky inspirativní též analytické kapitoly praktické části předkládané disertace. Autorka měla pocit, že její vlastní badatelský přínos není dostatečný, ale jsem si jista, že výsledek, tedy koncepce vlastní učebnice svědčí o opaku a že metoda observace v kombinaci s vlastním terénním výzkumem (chybová analýza v CHRUPu) a výzkumem akčním (v mutaci učebnice Holá-Zbořilová) při nesl výborné výsledky.

Závěrem bych chtěla zdůraznit, že Jana Macurová se vyrovnávala se svým disertačním úkolem velmi samostatně a rozhodně nepotřebovala žádné vedení. Je odbornicí natolik vyspělou, že nejen dokázala najít a zpracovat širokou odbornou literaturu v široké škále vědních oborů, ale postavit na jejím základě samostatnou koncepci a tu nakonec aplikovat ve vlastní praxi.

V Praze dne 16.6.2016

Prof. PhDr. Hana Gladkova, CSc.